

(Vendég)szeretetet a hegyen

Tanszéki kirándulásunk a miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnáziumba(n)
(2016. április 15.)

„Ha veled vagyok, nem kell mentetgetőznöm, védekezniem, nem kell semmit sem igazolnom. [...] Te énbennem mindig csak az embert látod, tiszteled bennem [...] a személyes barátság hordozóját. Hálás vagyok neked, hogy elfogadsz olyannak, amilyen vagyok. Mit csinálhatok egy olyan baráttal, aki megítél engem? Barátom, olyan szükségedet érzem, mint egy hegycsúcsnak, ahol lélegezni tudok.”

(Antoine de Saint-Exupéry)

Hegy, templom, lakótelep, iskola. Szemlélődés és befogadás. Csönd és gyerekzsivaj. Tudás és imádság. (Vendég)szeretet.

A miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium – az égből nézve

Ez várt bennünket a miskolci jezsuita gimnáziumban, ahová tanszékünk maroknyi csapatával kirándultunk el – egy kicsit lélegzeni. Lélekzeni. Mert ahogy Holczinger Ferenc SJ igazgató atya fogalmazott, ez a gimnázium nem egy iskola, hanem egy templom köré épült iskola. És ami köré épül a ház, a város, a közösség – abból él. Ha templom köré, akkor Lélekből. Ha hegyen, akkor az ember tekintetét és szívét magától értetődően az égre emeli.

A miskolci Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium itáliai városok hangulatát idéző temploma

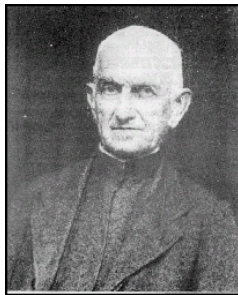
Egy budapesti lakótelep széléről (más nézőpont: a József Attila Színház oldalából) indultunk a kissé szeles, árnyékban téli, a napon későtavaszi időjárásban a dombokkal szabdalt, szép fekvésű Miskolc (más nézőpont: az avasi lakótelep súlya alatt roskadozó Miskolc) felé. A csendes beszélgetésekkel telt buszút – mely egyúttal tán olyan utat is teremthet egymáshoz, szak- és embertársainkhoz, melyekre átlagos hétköznapiakon csak ritkán tévedünk – közel három órája észrevétlenül elszaladt. Az emberi nyomor (megrokkant viskók) és magány (végtelenszürke lakótelep) szerpentinein egyidejűleg a természet, a táj bőkezűségét (tavaszi virágzás, friss-zöld ruhájú dombok) is megérezve egyszer csak a miskolci jezsuiták kapujában álltunk.

És álltunk.

És álltunk.

Nagy buszunkkal ugyanis meglehetősen nehezen fértünk át a szűk kapun...

...talán azon a szűk kapun is, melyen a gazdag, a magamagával eltelt ember nemigen juthat át? Az ugyanis egyetlen látogatás során is világossá lett, hogy a jezsuita gimnáziumban egyszerűbbé, tisztultabbá válik a (pedagógiáról gondolkodó) lélek. Szűk kapun átférővé. Égbenézővé. (Az égiek humora talán, hogy az iskola névadója, Fényi Gyula jezsuita szerzetes tanár, csillagász volt! Emléke előtt a gimnázium Fényi Gyula Csillagdája is tiszteleg.)

*Fényi Gyula SJ (1845–1927)
szerzetes tanár, csillagász*

A Fényi Gyula Csillagda távcsöve

No de félretéve az átvitt értelmeket, a szükségét (szükséget) megoldotta a cselekvő szeretet! Velkey Balázs igazgatóhelyettes úr szorult helyzetünkben tüstént segítségünkre sietett, és kreatívan áttervezte az iskola területén lehetséges parkolási opciókat – akár nyaranta a gimnázium órarendjét. Oktatási igazgatóhelyettesként ugyanis többek között az Ő nevéhez kötődik a gimnázium egyes tudományterületeket a diákok szívéhez közelebb hozó, a megértést, a szintézisben látást segítő epochális tantervének kidolgozása. A sportos Holczinger Ferenc SJ igazgató atya és Velkey Balázs igazgatóhelyettes úr naprakész prezivel prezentálták a „jezsuk” gimnáziumának történetét, sokszínű működését, pedagógiai hitvallását.

Holczinger Ferenc SJ igazgató bemutatja a jezsuita gimnáziumot...

... mi pedig ismerkedünk az elhangzottakkal
(az előadóterem falait egy képzőművészeti kiállítás alkotásai díszítik)

Nemcsak a prézi igéivel éltünk azonban, hanem friss, lágy pogácsával, s kávéval, teával is – a bennünket váró s fogadó (vendég)szerepet meghitt környezetet teremtett a beszélgetéshez, a párbeszédhez. Az előadás-jellegű bemutatkozás során nem kellett úgy éreznünk, hogy amit látunk és hallunk, az kötelezően követendő és egyedül lehetséges útja a minőségi nevelésnek: azt éreztük, hogy ezek a pedagógusok hisznek mindabban, amit tesznek, és amit tesznek, azt tudatos szeretettel teszik. És ettől hiteles volt, amit láttunk. Ettől példa. És ettől követendő.

Köveztük is őket, tanárok és diákok közösségét egy-egy nyitott órára. Nem bemutató órák voltak ezek! Hanem befogadó órák: az alsóbb évfolyamosok óráitól a felsőbb évfolyamosok óráiig, kémiától, fizikától, matematikától a nyelveken át a történelemig és az irodalomig kiválaszthatunk, milyen órákon szeretnénk részt venni. Így nem csupán hallhattunk az iskoláról, hanem meg is tapasztalhattuk az iskolát: az órák szokatlanul meghitt vagy épp humoros, békés vagy épp inspirálóan impulzív közegét, s a testművelésre, sportra is különösen nagy hangsúlyt fektető iskola udvarának könnyűszívű zsváját. A „meghitt környezet”, amely csak „akkor alakul ki, amikor a másik az tud lenni, ami tényleg.” (Jálics Ferenc SJ: *Testvéreink hite*)

És nemcsak a test vagy a szellem hevületét, hanem a Lélek melegét is megéreztek, mikor az ötödik tanórán a szokásos hétköznapi és a szokásos gyorsasággal haladó idő néhány percre megállt – és a csendben megszólalt az *examen*, a szerető figyelmesség imája.¹ A szemlélődő visszatekintés a napomra, saját valóságomra: arra, aki valójában vagyok, arra, aki kapcsolataimban vagyok. Ebben a néhány percnél elmélkedő csendben mintha az a láthatatlan forrás mutatta volna meg magát, melyből az iskola és a benne élők élete táplálkozik. „Az ugyanis tény, hogy embertársainkhoz való viszonyunk határozza meg Istennel való kapcsolatunkat és viszont. Ugyanaz az emberi szív kerül kapcsolatba mind Istennel, mind az emberekkel. Ha az ember Istenhez való viszonyában szemlélődő magatartást tud elérni, akkor az emberekkel szemben is megértő, nyílt lesz; békét és hitet fog sugározni.” (Jálics Ferenc SJ: *Testvéreink hite*)

¹ „A Szent Ignác-i *examen* a szerető figyelmesség imája. Kerete rendkívül egyszerű: napunk egy alkalmas időpontjában elcsendesedünk, és visszatekintünk az előző *examen* óta eltelt időre. Lényege a bennünk működő erők, belső megmozdulások mérlegelése, kiértékelése. Az *examen* gyakorlata azt szolgálja, hogy megérezzük, megtaláljuk Istent önmagunkban, hogy teljes emberi személyiségünkkel odaforduljunk Istenhez.” (forrás: <http://www.jezsuita.hu/taxonomy/term/64>)

A kollégium kápolnájának üvegablaka

A kollégium kápolnájában

A tanórákon való vendégség után Igazgató Atyával és Igazgatóhelyettes Úrral visszatértünk a gimnázium hivatásáról, lelkületéről szóló beszélgetésünkhöz. Pontosabban e lelkület fókuszához: a szeretetszolgálathoz. A magas szintű oktatást nyújtó iskolában talán minden tantárgynál, minden tudásnál fontosabb a szerető jelenlét a másik ember számára. Egy másik ember valóságában részvétellel töltött idő. Mert csak kapcsolatban létezve tisztulhat teljessé az életünk. Mert

elsősorban „nem a mondatot, nem a gondolatot, hanem a felebarátot kell megérteni.” (Jálics Ferenc SJ: *Tesvéreink bite*)

Velkey Balázs igazgatóhelyettes úr Ádám János jezsuita atya, iskolalelkész árral szemben úszó pisztrángokat ábrázoló emléktáblájánál.

Az egykori tanítványok által állított emléktáblán olvasható idézet:

„Tekintet nélkül arra, hogy másoknak tetszik-e vagy nem, tekintet nélkül arra, hogy látják-e vagy nem, tekintet nélkül arra, hogy lesz-e sikere vagy nem – tedd a jót!”

(Sík Sándor)

A jezsuita gimnázium szeretetszolgálatában, a Velkey Balázs tanár úr koordinálta és 2002 óta folyamatosan bővülő Arrupe-programban² a gimnazisták vállalják, hogy egy éven át minden héten személyesen jelen lesznek egy embertársuk számára: meglátogatnak, beszélgetéssel, tevékeny szeretettel segítenek egy lakótelepen magányosan élő idős embert, jelen vannak egy gyógyíthatatlan, haldokló beteg mellett vagy egy fogyatékkal élő, szociális szempontból hátrányos helyzetű vagy tanulási nehézséggel küszködő gyerekkel töltik együtt az időt. Kettesben. Kapcsolatban. A hosszantartó, rendszeresen végzett konkrét feladatban a jezsuita diákok megtanulnak nem-ítélni. Megtanulják elfogadni a másikat annak, aki. Meglátni a másik személyében, sorsában, nehéz helyzetében azt, Aki mindnyájunkért eljött.

Míg Velkey Balázs erről beszélt – humorral, belső derűvel ragyogó történetekről! –, meghatott csend volt a teremben. S úgy tértünk haza, hogy megsejthettük: a lakótelepi utcákban sétálgat az Isten.

Megizzadt városban sétál az Isten.
Éles fények között, magányosan.

² A program a nevét Pedro Arrupe jezsuita generálisról kapta, aki megfogalmazta „a másokért élő ember” eszményét. (Forrás: <http://parbeszedhaza.hu/cikk/arrupe-program-fenyi-gyula-jezsuita-gimnaziumban>)

Lehajtott fejjel úgy lépdélget itten,
mint akinek *semmi* dolga van.

Mint akinek nincs tennivalója.
Nem gondol velünk, ittlakókkal,
vagy a város csúszott ki alóla.
Találkozzat újakkal és ókkal.

A napsütésben csak ritkán köszön,
kápráztatja szemét a fényözön,
ahogy egy-egy sugár az arcába vág - -

Egyedül van nagyon, és féli a halált.
Mindig annyira hatalmasnak hittem!
Az uccákban izzadtan sétálgat az Isten.

(Petőcz András: *Sétálgat az Isten*)